

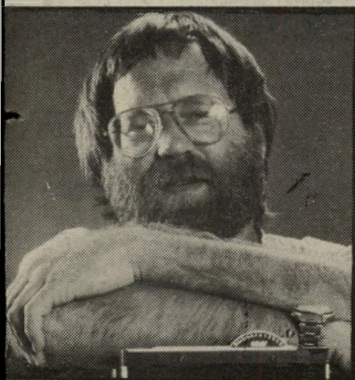
במדינה

ששילטונות הצבא מונעים יציאתו של אורח מהארץ, בנימוק פוליטי.

השטחים הכבושים גולים במולדתם

אבריעלי הוגלה מרפיה ליישוב מידבר, ושכנתו במקום גלותו, שפעדה אותו בחוליו, הוגלתה לרפיה.

15 שנים ישב עבד-אל-עזיז (אבריעלי) שאהין בבתי-כלא, בשל חברותו בפת"ח. הוא ריצה את עונשו עד תום, מבלי ליהנות מכל חנינה, הפחתה בעונש או מהשליש המפורסם. כשיצא מבין כותלי הכלא, לפני שמונה חודשים, חשב כי יוכל לפתוח בחיים חדשים. מאז הכיבוש ב-1967 הוא זכה להלך חופשי רק חודשים מעטים. עכשיו, בגיל 45, כך קיווה, נפתחה תקופה חדשה. אך הוא טעה.



סרבן קוק לצאת מלבנון

מייד עם שיחרורו, הוציא נגדו המושל הצבאי צויריתוק לביתו שברפיה, והוטל עליו להתייצב שלוש פעמים ביום בתחנת-המיטרה בעיר. מיוזמן וכיסא. גם צו-הריתוק לא סיפק את רצונם של השילטונות. ב-11 במאי הוציא מושל האיזור, סגן-אלוף עמיקם נג'רליו, צו המורה להגלות את אבריעלי ממקום מגוריו לכפר הגידה הראייה. הנימוק: "טעמים של שלום האיזור וביטחוננו".

הראייה נמצאת בלב המירבר, סמוך למיפגש הגבולות ישראל - מצרים - רצועת-עזה. למקום גלותו, בניין נטוש ושומם, ניתן לאבריעלי להביא עימו רק מיוזמן וכיסא אחד, ונאסר עליו לקיים כל קשר עם תושבי המקום.

אשתו וילדיו חייבים לבקש אישור מיוחד מהמושל כדי לנסוע לדהאנייה. בכיקוריהם אסור להם להיכנס למיבנה שבו הוא גר, והפגישות נעשות תחת עיניהם הפקוחות של החיילים. רק פעם אחת בשבוע מרשים השילטונות לבני-ההוג בביחירות. על בני-מישפחתו האחרים נאסר כלל לבוא לדהאנייה.

גם השכנה הוגלתה! לפני שבועיים הצליח אבריעלי להבריח מיכתב במקום גלותו. הוא מספר על הדרדרות במצבו הבריאותי, ומתלונן על טיפול רשלני ומרושע. יום אחד, אחרי שהתמוטט, הועבר תחת שמירה לבית-החולים בעזה. הרופאים שם, שהגישו לו עזרה ראשונה, קבעו שהוא זקוק לטיפול אינטנסיבי. אולם שומריו התעלמו מכך, והחזירו אותו מייד למקום גלותו במידבר.

האח הרפואי במירפאה של דהאנייה, שהגיש לו תרופה לשיכור-כאי בים, נעצר כחשד שקיים קשר עם הגולה.

מלבד האח, הואשמה עוד אחת ממושבות דהאנייה בקיום קשרים עם אבריעלי. אחת משכנותיו, אשה קשייה, שהיא ראתה את מצבו הקשה ונחלצה לעזרתו. היא התנדבה לעזור לו בעבודות הבית ואף הגישה לו כמה פעמים אוכל.

השילטונות הגיבו במהירות: הקשייה שהוגלתה מכפרה לרפיה, עירו של אבריעלי.

(המשך מעמוד 6)

וקצינים, אנשי-סדר ומילואים - האיר לו פנים.

כמה קצינים בכירים אף אמרו בהודמנות זו בגילוי-לב, כי ההת-בוססות בבזק הלבנוני גורמת נזקים אדירים לצה"ל, מכל הבחינות.

"הרגשתי שהחיילים והקצינים שהקיפו אותי", אמר רם לפני צאתו לכלא הצבאי. "מבטאים את הלוך-הרוחות בצבא כולו. הם מתים לצאת מלבנון."

"אילו לא היתה תופעת הסרבנות", סיכם רם, הסרבן ה-83 במיספר, "היה עובר עוד זמן רב עד שביטויי חוסר-הנחת מהמתרחש בלבנון היו הופכים גלויים כל-כך. האווירה הנוכחית בקרב החיילים מעידה בהחלט על כי הסרבנות מניבה פירות."

עונשים חדשים. הערכתו האופיי-טימית של אורי רם, על השפעות ההתי-ארגנות של יש גבול, קיבלה השבוע חיזוק ממקור בלתי-צפוי. בפרקליטות הצבאית נערכו דיונים כיצד לטפל בתופעה, ההולכת לדעתם ומחריפה, והוחלט להחמיר עם הסרבנים.

ביז השאר הוצע, כי כל סרבן-לבנון



סרבן רם הצבא מת

שישתחרר מהכלא. יקבל מייד צו-חרש. ואם יעמוד בסירובו - יכלא מייד שנית.

על צורת ענישה אחרת ריוח השבוע אנדריי דרזנין, אסיר מס' 75 של יש גבול, שהשתחרר לפני שבועיים מהכלא (העולם הזה 2397). אחרי שיצא דרזנין לחופשי, ניגש אל קצינת-הקישור של יחידתו, וביקש אישורי-יציאה מהארץ.

על שהתרחש. סיפר דרזנין: 8 במרץ באוגוסט ביקשתי אישור יציאה מהארץ. קצינת-הקישור, סג"מ נילי נזרי, התקשרה עם קצין בשם פינצי - וזה הורה לה שלא לתת לי אישורי-יציאה לחו"ל.

נילי נתנה לי למלא טופס 56 - טופס המיועד לחיילים בשירות סדיר וקבע, ולחיילי-מילואים שנקבע להם תאריך לשירות-מילואים, ואשר מבקשים לחדות שירות זה לצורך יציאה מהארץ.

נדרשתי למלא את הטופס, למרות שלא נקבע לי תאריך לשירות-מילואים. מילאתי את הטופס, ולמחרת קיבלתי אותו בחורה. בסעיף המלצות מפקד היחידה נכתב: "לא ממליץ לאשר יציאה לחו"ל. החייל ישב בכלא בגין סירוב לשרת בלבנון." על החתום - סרן מוטי סבג.

בסעיף של המלצת המפקדה הממונה נכתב: "הרני מצטרף להחלטת מפקד היחידה. הסיבה: החייל מסרב לשרת בלבנון וישב על כך בכלא." למחרת קיבלתי צו-קריאה לעוד חודשים.

עד כאן סיפורו של אנדריי דרזנין. ככל הידוע, זו הפעם הראשונה

הגדולים, הציבוריים והפרטיים. יש גם קונצרנים ממשלתיים, הקשורים בשותפויות וביחסי גומלין עם הקונצרנים הציבוריים והפרטיים.

הקבוצות העיקריות כאן הן: כלל כור, דיסקונט השקעות, תדיראן (שמחציתו בידי כור), התעשייה האווירית, כימיקלים לישראל, קבוצת אייזנברג.

התעשייה הפרטית: יש היום בישראל כמה מאות מיפעלים בינוניים וקטנים, שהלקוח העיקרי שלהם הוא מערכת-הביטחון.

סוכני הנשק: כמה עשרות סוכני-נשק, המייצגים חברות-נשק זרות, או שהם מייצגים חברות-נשק ישראליות בחו"ל. רבים מהם קצינים בכירים בצה"ל לשעבר, כמרדכי (מוטי) הוד או רן פקר.

המטה הכללי: הקצונה הבכירה של צה"ל - וכאן אפשר למנות גם את הפקידות הבכירה של משרד-הביטחון - קשורה בטבורה אל התישלות הביטחונית.

הדרגים הפוליטיים: התישלות הביטחונית מיוצגת היטב בדרגים הפוליטיים הבכירים ביותר. לקבוצת אייזנברג, למשל, יש נציגים מובהקים בממשלה (אברהם שריר, שרה דורון) ובכנסת. הח"כים נפתלי בלומנטל ומרדכי גור מייצגים את קונצרן כור. שריהביטחון משה ארנס היה בעל מיפעל ביטחוני, מנהל בכיר בהתעשייה האווירית, ומנהל בתעשיית-הנשק האמריקאית.

השר יובל נאמן הוא מייצג מובהק אחר של התישלות הצבאית-תעשייתית, ובעיקר של האגף העוסק במחקר ובפיתוח.

כין אנשי הדרג הפוליטי אפשר להזכיר עוד את הח"כ החיפאי יוסף רום, את הח"כ יגאל כהן-אורגד, שהוא מבעלי חברת איתם העוסקת בהקמת מיפעלים מתוחכמים בגדה המערבית. יתכן מאוד כי ההתקפות שיכוונו מצד התישלות הביטחונית-תעשייתית כלפי ארידור, לא יתמקדו כלל בניסיון שלו לקצין בתקציב הביטחון, אלא בצדדים אחרים של מדיניותו. אך גם אין ספק כי לפגוע בביטחון המדינה - נימוק בעל מישקל רב מאוד, כאשר מדובר בשר המייצג את תנועת החרות.

האם יפגע קיצוץ בתקציב-הביטחון בכיטחון-המדינה? עוד וייצמן, העוסק היום בייבוא מכונות יפאניות ואינו מסתיר את שאיפתו הפוליטית, טוען שלפני שמדברים על קיצוץ בתקציב צריך לדבר על מגמות ויעדים של המדיניות הישראלית. יש לקבוע סדר-עדיפויות בפרוייקטים הלאומיים. יגאל כהן-אורגד נחשב כמקורבו של שריהביטחון, משה ארנס. הוא אומר, שתוך מאמץ גדול - אך בלי פגיעה בכיטחון - אפשר להגיע לקיצוץ של ארבעה-חמישה מיליארד שקלים בתקציב-הביטחון (מתוך 273 מיליארדי שקלים בתקציב 1983).

זוהי בריוק עמדתם של משרד-הביטחון וצה"ל. כהן-אורגד טוען, שאסור להשוות בין הקיצוץ שעשה דויד בן-גוריון, ראש-הממשלה הראשון, בראשית שנות החמישים, ובין הקיצוץ המוצע עכשיו. "צריך לזכור באיזה הקשר של רמת-חיים של הציבור נעשה הקיצוץ אז - עם חצי מיליון אנשים במעברות - ואיזה הקשר מציעים היום, כשיש רווחת-חיים ונוחיות. השאלה היא, האם באמת מייצג את השוליים בתחומים אחרים בכלכלה, והנושא שנותר הוא נושא של לקיחת סיכונים ברמת הנוכחית."

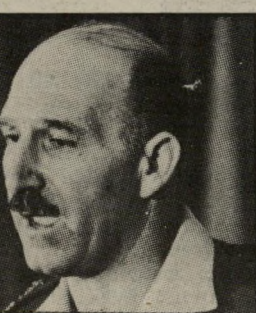
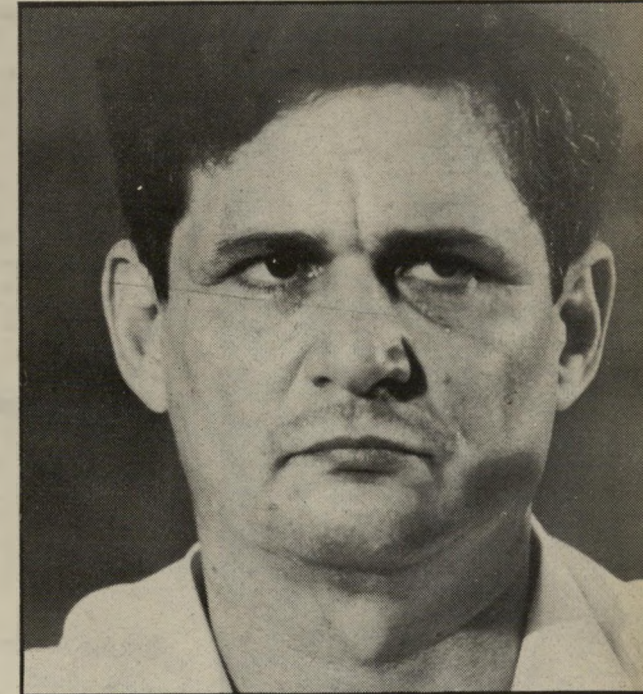
אך העובדות נותרות בעינן: לישראל יש חוזה-שלום חתום עם מצריים. במה שמכונה החוזה המזרחי, ניצבת סוריה לברה. איראן ועיראק מנהלות ביניהן מלחמה ארוכת שנים. ירדן לא תתקוף את ישראל. בלבנון עשה צה"ל כבתוך שלו, אך תקציב הביטחון תופח למימדים מבהילים, מגדיל את החוב הלאומי, את האינ-פלציה, וגורם לקיפאון במשק.

שלמה סרגנקל

פטרותו. אם לא יהיה די בכך - תופל הממשלה כולה, כרי לסכל את המהלך.

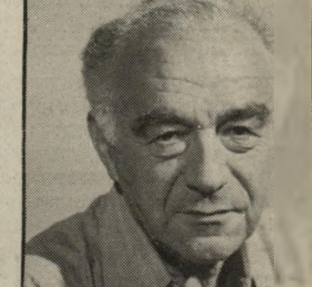
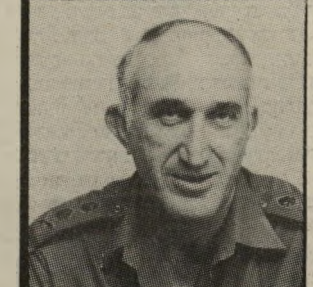
ואלה הם מרכיביה העיקריים של התישלות הביטחונית-תעשייתית: ● הקונצרנים: מתוך 100 החברות הגדולות של מדינת-ישראל - המחזיקות בידיהן 64% של המשק - יש כ-30 חברות, שחלק ניכר מהתוצר שלהן פונה למערכת הביטחונית. רבות מן החברות האלה מאוגדות בקונצרנים העיסקים

(המשך בעמוד 9) איטיים מאוד. הוא מבקש ללכת בדרך הדרגתית. אך גם כך הוא עומד להילקע לקרב הקשה ביותר בקריירה הפוליטית שלו - אם אומנם הוא יהיה איתן ברעתו, שלא לוותר ולהביא לקיצוץ של ממש בתקציב הביטחון. החזית שתתייצב נגדו תהיה רחבה ביותר. אם הוא יתעקש, תהיה המטרה להביא להתי-



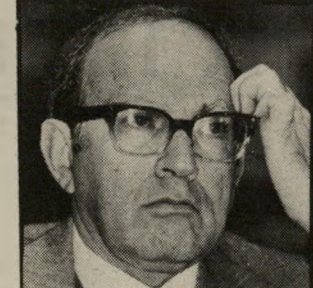
הוד: סוכרי-הנשק

אייזנברג: הייצואנים



לוי: הדרג הצבאי

בלומנטל: הקונצרנים



נאמן: מחקר וכיחוח

כהן-אורגד: התעשייה